

Hoe staan de professionele leergemeenschappen in het Hoger Onderwijs er nu voor?

Dr. Fleur Prinsen, lector Digitale Didactiek

Gepubliceerd op 19 april 2020 op LinkedIn

praktijkgericht **onderzoek**

Kenniscentrum
Talentontwikkeling

Hoe leren we samen goed onderwijs te geven op afstand?

“Er is gecommuniceerd... we zijn dit met z’n allen aan het leren, dus heb geduld met elkaar. Ook richting studenten [wordt] aangegeven de docenten doen hun best, maar ze zijn niet in 1x helemaal goed in alles” (Quote antwoord op docentenenquête)

De afdelingen voor informatievoorziening en velerlei ondersteuners binnen Hogescholen draaien momenteel overuren om docenten te helpen hun onderwijs op afstand vorm te geven. Iedereen is onder de indruk van wat er (toch) mogelijk is.

“Ik ben gezien de omstandigheden meer dan tevreden met de ondersteuning”

We maken en delen met zijn allen filmpjes, hebben hulppagina’s opgezet, [online magazines](#), [webinars](#), helpdesks, bieden persoonlijke hulp waar mogelijk, en netwerken met zowel directe collega’s als over instituten en [instellingen](#) heen.

“Filmpjes van collega [R. Hillebrand](#), ondersteunend en leerzaam, hebben mij op weg geholpen.”

Maar wat is nu de volgende stap? Hoe worden pogingen tot ondersteuning ontvangen bij de brede groep docenten, vinden ze hun weg wel of hebben ze meer nodig in de komende tijd?

Op mijn Hogeschool is afgelopen woensdag een vragenlijst uitgestuurd in het kader van de ondersteuning en informatievoorziening die geboden wordt voor onderwijs op afstand. Het was tijd om te horen wat we reeds goed doen en hoe we het online onderwijs nu (met zijn allen) verder kunnen verbeteren.

In deze vragenlijst werd bijvoorbeeld gevraagd te reageren op een aantal stelling zoals: De Hogeschool heeft duidelijke aanwijzingen verschaft over de mogelijkheden voor online les geven. En: De Hogeschool biedt een ondersteunende omgeving met betrekking tot professionele ontwikkeling in online lesgeven. Bij beiden stellingen werd gelegenheid gegeven verbeteringen voor te stellen.

Naast de vragen over hoe specifieke ondersteuning ontvangen was stelden we ook de open vraag: Wat voor soort professionele ontwikkeling werkt voor jou het beste (b.v. korte filmpjes, cursusmodules, online aanbod, persoonlijke coaching, netwerken met collega’s)?

En wat een rijkdom aan antwoorden kwam op deze uitnodiging! Wat hou ik toch van onderwijzers, zulke wijze mensen met zoveel liefde voor hun vak. Ook over hun eigen leerproces dachten ze graag na.

Ze stelden het duidelijk op prijs dat er gevraagd werd hoe het ze nu vergaat en waar ze tegenaan lopen, want de antwoorden waren uitgebreid.

“Lastig te zeggen, ik onderzoek liever dingen zelf uit. Als ik er dan niet uit kom, ga ik op internet of Hint (intranet) op zoek naar antwoorden op mijn vragen. Tot nu

toe werkt dat prima.”

“Een collega die bereikbaar en beschikbaar is als je vragen hebt en met je meekijkt als het misgaat.”

“Het is vooral zelf uitvinden, samen met collega’s en studenten.”

“Contact met collega’s, ingezet worden op waar ik goed in ben, ondersteuning in de digitale uitdagingen, uitwisselen van ervaringen, intervisie”

Netwerken met collega’s blijkt heel populair, zeker ook in combinatie met online hulpmiddelen.

“Leren met collega’s, korte informatiesheets en korte filmpjes”

“Ik heb zelf veel gehad aan het meevolgen van een online les van een collega die al iets verder was...”

“Vooral het leren van collega’s ervaar ik als heel fijn hoewel ik me ook wel eens bezwaard voel om hen om hulp te vragen aangezien zij ook druk zijn.”

Voor sommigen viel de vraag ook echt níet op zijn plek.

“Nog weinig tijd voor reflectie gehad van waaruit de professionaliseringsvraag zou gaan ontstaan” “Simpele handelingen kosten nu veel meer tijd. Alles moet worden aangepast of opnieuw gemaakt. Mijn werklast is ontzettend toegenomen” “Er is ondersteuning, maar geen tijd erin te duiken”

Na een eerste blik op de voorlopige resultaten (284 docenten hadden dit donderdag reeds ingevuld) is mijn indruk, natuurlijk niet verbazingwekkend, dat er op veel plekken al collegiale consultatie plaats vindt. Of er reeds sprake is van goed uitgeruste professionele leergemeenschappen? Er was duidelijk behoefte aan meer...

“Ik zou graag weten wat ik wel goed doe, en wat er beter kan, en wat mijn collega’s doen, zodat ik meer weet of we op dezelfde lijn zitten”

“Nu de eerste weken voorbij zijn, merk ik dat ik behoefte heb aan een gezamenlijke professionalisering / inspiratie op waar we naar toe willen als instituut”

“Goede vraagbaken, bijv. via chat. Geen scheiding didactisch en technisch.”

Mijn indruk is dat het ondersteunende netwerk dat bestaat binnen mijn Hogeschool, en de aangeboden middelen (voor sommigen ook weer teveel: “gestructureerd aanbod van informatie. worden nu overladen via alle kanalen, met de beste intenties”) voor velen al wel toegankelijk zijn, maar voor sommigen nog niet. Het overgrote deel van de docenten willen graag met hun team (ondersteund) leren of willen verder kijken, over opleidingen heen: “cross-over contact tussen opleidingen”. Een enkeling vraagt om meer verdieping: “Gedegen opleiding met achtergronden ipv ad hoc oplossingen”

Van opleidingen en van centraal wordt nu ook een visie verwacht op blended learning. Opleidingen gaan nadenken wat zijn nodig hebben om dit uitgevoerd te krijgen.

De Professionele leergemeenschappen die reeds aan het ontstaan zijn rondom het thema Onderwijs op Afstand (Online onderwijs) gaan hier wel zeker een belangrijke rol in spelen!

Hogeschool Rotterdam
Kenniscentrum Talentontwikkeling

Museumpark 40
3015 CX Rotterdam
Nederland

Dr. Fleur Prinsen

T: 010 - 794 6880

E: f.r.prinsen@hr.nl

W: www.hr.nl/digdidactiek

LinkedIn: www.linkedin.com/in/fleurprinsen